

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold., pošiljan po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 16. septembra 1885.

Obseg: Program o razstavi goved in delitev premij za govejo živino, ki bode v Postojni 10. oktobra 1885. — O zadev razstave goveje živine v Kranjski gori. — C. k. kmetijska družba kranjska. — Gospodarske izkušnje. — Krmila za narejanje tolščobe. — Žitno seme na prodaj. — Vprašanja in odgovori. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Trije dobri sveti. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Program**

**o razstavi goved in delitvi premij
za govejo živino,**
ki bode

v Postojni 10. oktobra 1885.

Visoko c. kr. ministerstvo kmetijstva je na predlog c. k. kmetijske družbe kranjske blagovolilo dovoliti, da se v Postojni za notranjsko stran napravi delitev premij za govejo živino, in je v ta namen podarilo spodaj navedene državne premije.

Cilj in konec tej razstavi in delitvi premij je:

- Da se živinorejci te strani dežele in pa cele Kranjske s primerjanjem goved različnih krajev spodbujajo k napredku v živinoreji ter podučijo o pomanjkljivostih njih reje;
- da se razvidi vspeh, ki se je vzlasti s pripomočjo državne podpore dosihmal dosegel pri reji naše domače goveje živine;
- da se gledé na postavo zoper govejo kugo od l. 1879. več goveje živine izredi in oživi kupčija z domačo živino ne le doma na Kranjskem, temuč tudi v vnanje dežele.

1. Pravico do premij v Postojni imajo vsi živinorejci okraja logaškega in postojnskega.

2. Na razstavo pripeljana živina se postavi na določeni prostor, to je, na navadni živinski trg v Postojni. 10. oktobra do 9. ure dopoldne mora pa vsa živina na mestu razstave biti, in sicer posebej junci, posebej telice in posebej krave na ograjah privezane. Vsak lastnik mora sam skrbeti, da ima njegova živina hlapca ali deklo, ki živini streže.

3. Živina, katera hoče premije deležna postati, mora najmanj uže pol leta lastnina tistega gospodarja biti, ki jo razstavi. To mora razstavnik dokazati s spričalom svojega županstva, vrh tega pa tudi imeti za vsako živinče potni list od dotičnega župana.

4. Razsojevalci se izberó po dotičnem pravilniku c. kr. ministerstva kmetijstva in ravnali se bodo pri premiranji po predpisih za to določenih.

5. Kdor je premijo dobil, se mora s posebnim pismom zavezati, da bode spolnil vse, kar imenovani ministerski pravilnik veleva.

6. V razstavo se sme priveriti:

- živina izvirnega Marijadvorskega, Muriškega, Belanskega in Pincgavskega plemena;
- mešana živina imenovanih 4 plemen, ali pa tudi z drugimi žlahnimi plemeni in pa čisto domača živina, in sicer:

junci (biki), ki imajo vsaj dva stanovitna sprednja zobá,

telice, ki imajo vsaj dva stanovitna sprednja zobá,

molzne krave, ki so imele eno, dvoje, tri, štiri ali k večem 5 telet.

To velja za živino izvirnega rodu, kakor tudi za mešano in domačo živino.

7. Za izvirna plemena so odločene premije tako-le:

I.	Premija za bike:	ena za 40 gold.	. .	40 gold.
II.	" "	bike: ena " 30 "	. .	30 "
III.	" "	bike: dve po 20 "	. .	40 "
I.	" "	telice: ena " 25 "	. .	25 "
II.	" "	telice: ena " 20 "	. .	20 "
III.	" "	telice: dve po 15 "	. .	30 "
I.	" "	krave: ena " 25 "	. .	25 "
II.	" "	krave: ena " 20 "	. .	20 "
III.	" "	krave: ena " 15 "	. .	15 "

Skupaj . . 11 premij . . 245 gold.

Za lepo mešano živino in za domačo živino so odločene premije takole:

I.	Premija za bike:	ena za 30 gold.	. .	30 gold.
II.	" "	bike: ena " 20 "	. .	20 "
III.	" "	bike: dve po 15 "	. .	30 "
I.	" "	telice: ena za 25 "	. .	25 "
II.	" "	telice: ena " 20 "	. .	20 "
III.	" "	telice: dve po 15 "	. .	30 "
I.	" "	krave: ena za 25 "	. .	25 "
II.	" "	krave: ena " 20 "	. .	20 "
III.	" "	krave: dve po 15 "	. .	30 "

Skupaj . . 12 premij . . 230 gold.

8. Popoldne 10. oktobra se bodo premije slovesno delile; zato se ima vsako živinče, katero premijo dobi, na prejmišče pripeljati.

Od glavnega odbora c. k. družbe kmetijske v Ljubljani 1. septembra 1885.

Karol baron Wurzbach,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

O zadevi razstave goveje živine v Kranjski gori,

ki bode v ponedeljek 12. oktobra t. l., javi podpisani glavni odbor, da je slavni deželni odbor kranjski vsled prošnje c. kr. kmetijske družbe blagovolil za povišanje premij pri tej razstavi darovati 100 gold. Vsled sklepa pri seji glavnega odbora 6. septembra bodo toraj premije pri tej razstavi sledeče:

1.	premija za bike	v znesku	30 gold.
2.	" za "	"	20 "
3.	" za "	"	10 "
1.	" za telice	"	25 "
2.	" za "	"	15 "
3.	" za "	"	15 "
4.	" za "	"	10 "
1.	" za krave	"	25 "
2.	" za "	"	15 "
3.	" za "	"	15 "

Zraven teh premij dalo se bode tudi 6 pohvalnih diplom, in sicer 1 za bike, 3 za telice in 2 za krave.

Od glavnega odbora c. k. kmetijske družbe v Ljubljani 6. septembra 1885.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dné 6. septembra 1885.

Seji predseduje družbini predsednik gospod baron Wurzbach. Navzoči so podpredsednik gospod J. Fr. Seunig, tajnik Gustav Pirc in odborniki gg. Brus, Kastelic, Neweklovski, Robič in Witschl.

Obravnavalo se je sledeče:

Vis. c. kr. kmetijsko ministerstvo dovoli štipendistu J. Belé-tu na Klosterneuburški vinarski šoli štipendijo za leto 1885/6.

Tajnik g. Gustav Pirc poroča, da ni bilo mogoče dosedaj izvršiti vse dovoljene poprave v poslopju na vrtu kmetijske družbe, ker so bili v posilni delalnici, katera je izvršitev poprav sprejela, z delom preobloženi.

Glavni odbor sprejme ponudbo „Vinarskega društva“ v Štanjelu na Krasu zaradi zamene družbenih poročil, knjig, časnikov itd. ter ob enem naroči tajništvu, imenovanemu društvu naznaniti radovoljno podporo od strani kmetijske družbe, kolikor bode le v njeni moči.

Na odborovo vabilo „Kranjsko-primorskega gozdarskega društva“ na osmi redni občni zbor v Pulji se primerno ukrene.

Glavni odbor pritrudi predlogu vodstva podkavske šole, da se štipendija zaradi vojaščine izstopivšega učenca Jože Peršeta oddá ena polovica Janezu Šternu, druga polovica pa Jožetu Grudnu.

Na znanje vzame glavni odbor vabilo gosp. žup-

nika Mesarja v Bohinjski Bistrici k posvečevanju nove cerkve ter zahvalo za podporo, koju je v svojem času naklonila bistriški cerkvi kmetijska družba.

Tajnik gosp. Gustav Pirc poroča, da je tajništvo vsled osobne prošnje nekaterih ljubljanskih čebelarjev in vsled nujnosti predmeta dalo prošnjo na sl. ljubljanski mestni magistrat, da prepové nekemu tukajšnjemu obrtniku tako manipulovanje z medom, pri katerem zamorejo čebele prosto k medu dohajati ter na pokvarjenem medu brati, vsled česa so ljubljanske čebele uže splošno zbolele.

Družbeni pravni zastopnik g. dr. M. Wurzbach poroča o neki tožbi, kar glavni odbor naznanje vzame.

Vis. c. kr. deželna vlada javi glavnemu odboru z dopisom iz dné 12. avgusta t. l., št. 7871, ministerski odlok iz 28. julija, vsled katerega je pogodba z deželnim potnim učiteljem podaljšana.

O vspehu razpisa štipendije za obisk kake višje kmetijske šole se s primernimi predlogi poroča na vis. c. k. poljedelsko ministerstvo.

Vis. c. kr. deželna vlada pozivlje sè svojim dopisom kmetijsko družbo, da naj svoja mnenja izreče o predlogih potovalnega učitelja, katere je stavil ob priliki pokladanja računa o svojem delovanju.

Deželna komisija budapeštanske razstave vabi glavni odbor k korporativnemu obisku razstave.

Visoka c. k. deželna vlada naznanja družbi ukrepe vis. c. kr. kmetijskega ministerstva, vsled katerih je potrjen program živinske razstave v Postojini dne 10. oktobra, vsled katerih je nadalje sprejet predlog kmetijske družbe o porabi subvencije za mlekarstvo. Visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo ob enem zahteva razglašanje načrta in popisa kakega umnega gnojišča, na kateri podlagi naj se potem razpišejo darila takim občinam ali vasém, kojih večina gospodarjev si preskrbi umna gnojišča.

Prošnja vipavske kmetijske podružnice za podporo poškodovanim pri veliki povodnji 29. septembra se toplo priporočena oddá vis. c. k. deželni vladi.

Prošnja gosp. učitelja Ranta sklone se podati s potrebnimi razjasnili na vis. c. k. ministerstvo.

Gošpod centralni odbornik in inženir Witschl poroča o stroških, koje bode pouzročila poprava strehe na poslopju podkavske šole.

Gospodarske izkušnje.

Kako moremo blazinsko perje hitro in dobro osnažiti?

Vzamimo kotel, v katerega vložimo sito. Do tega nalijmo vode, na sito pa naložimo perja. Sedaj denemo kotel na ogenj. Med tem, ko voda vre in sopuh vhaja, mešajmo marljivo perje s palčico. Ko je perje navzeto sopuha, spravi se pred vejavnik, ki pa mora čisto snažen biti, da ni nič prahu v njem. Veter iz vejavnika nam perje posuši, ki je potem kakor novo.

Kako spoznati zdrave gobe od strupenih?

Vzame se čebulja ali luk, zunanja koža olupí in z gobami vred kuhat dene. Če so gobe zdrave, ostane čebulja v barvi neizpremenjena, če so pa gobe strupene, tedaj pa postane čebulja plavkasta, rujava ali črna.

So li sladne cime za krmljenje svinj?

Pozimi polagamo zraven kuhane repe vselej nekaj sladnih cim, Malzkeime. Vendar brejim svinjam škodujejo, kajti prasice pogosto povržejo. Več kakor $\frac{1}{2}$